

Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston asettaminen julkisesti nähtäville ja lähettäminen lausunnolle

LLHall 25.08.2025
182/10.02.00/2021

Valmistelija Piisilä Juha Lapin liitto

Lapin liiton hallitus on kokouksessaan 8.6.2020 (§ 59) päättänyt ryhtyä laatimaan Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavaa Sodankylän kunnan esityksestä. Lapin liiton hallitus päätti 28.9.2020 ilmoittaa MRL 63 §:n mukaisesti Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan vireille tulosta ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Kaavoitus on tullut vireille 1.10.2020. Liitetiedostossa päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on päivitetty aikataulun ja hankkeen kuvauksen osalta.

Sakatin kaivoshanke sijoittuu Sodankylän kuntaan, noin 10 km Sodankylän kuntakeskuksesta koilliseen ja suunniteltu maanalainen kaivos noin 15 km Sodankylän kuntakeskuksesta koilliseen. Sakatin monimetalliesiintymän tunnetuksi mineraalivarannoksi on arvioitu noin 157 miljoonaa tonnia. Malmin suunniteltu kokonaislouhintamäärä on noin 44 Mt vuotuisen louhinnan ollessa 1,25–2,2 miljoonaa tonnia. Kaivoksen toimintavaiheen kesto on noin 23 vuotta. Rikasteiden arvioitu tuotantomäärä on yhteensä keskimäärin 250 000 tonnia vuodessa ja tuotannon vaihteluväli 150 000–500 000 tonnia vuodessa. Sivutuotteina rikasteissa on myös platinaa, palladiumia, kuparia, kobolttia, kultaa ja hopeaa. Kriittisten raaka-aineiden asetus tuli voimaan keuhäällä 2024. Sakatin kaivoshanke on nimetty asetuksen (Critical Raw Materials Act, CRMA) mukaiseksi strategiseksi hankkeeksi. Strategiset hankkeet luokitellaan yleisen edun mukaisiksi, koska ne vahvistavat strategisten raaka-aineiden toimitusvarmuutta EU:ssa.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on sovittaa yhteen Sakatin kaivoshankkeen maankäytön tarpeet suunnittelualan ympäristön, luonnon, luonnonsuojelun, asutuksen, poronhoidon, maiseman ja infrastruktuurin kanssa. Maakuntakaava laaditaan vaihekaavana siten, että kaavassa käsitellään lähtökohtaisesti vain kaivoshanketta koskevat teemat. Vaihemaakuntakaavassa esitetään kaivostoimintaan liittyvät alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet. Vaihemaakuntakaava kumoaa voimassa olevan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 niiltä osin kuin uudessa vaihemaakuntakaavassa osoitetaan muutoksia.

Vaihemaakuntakaavassa on osoitettu kaivostoiminnan edellyttämä kaivosalue (EK-1), luonnonsuojelualue (SL-1 ja SL-2) ja maanalaisen kaivoksen likimääräinen sijainti (ek-ma). Lisäksi kaavassa on osoitettu kaivostoiminnan tarvitseman voimajohdon linjaus, joka on kaivosalueen sisällä ohjeellinen, yhdystien ohjeelliset/vaihtoehtoiset linjaukset, ohjeellinen/vaihtoehtoinen vesilinja ja ohjeellinen/vaihtoehtoinen vedenottoputki. Merkintöihin liittyy myös suunnitelmääräyksiä, joilla ohjataan yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Vaihemaakuntakaavan suunnittelu ja vaikutusten arviointi pohjautuu [YVA-menettelyssä](#) tehtyihin selvityksiin ja arviointityön tuloksiin sekä [Naturan-arvioinnin päivitystä](#) ja ympäristölupaprosessia varten päivitettyihin selvityksiin ja arviointeihin.

Alueidenkäyttölain säätelämän kaavajärjestelmän peruseriaatteiden mukaan yleispiirteisempää maankäyttösuunnitelmaa täsmennetään yksityiskohtaisemman suunnitelman yhteydessä. Maakuntakaavassa esitetty maankäyttöratkaisu täsmentyy kuntakaavoituksessa siten, että kuntakaavoissa (asema- ja yleiskaavat) ratkaistaan paikalliset alueidenkäyttöä koskevat kysymykset. Kuntakaavoissa tarkennetaan maakuntakaavassa osoitettuja liikenneyhteyksiä ja reittejä, teknisen huollon

johtolinjoja, aluevarauksia sekä luonnon, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön suojelua koskevia ratkaisuja.

Liitteenä Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavakartta sekä kaavaselostus.

Asian hallituksessa esittelee vs. suunnittelujohtaja Juha Piisilä ja suunnitteluarkkitehti Pirjo Pellikka Ramboll Oy.

Lisätiedot: vs. suunnittelujohtaja Juha Piisilä juha.piisila(at)lapinliitto.fi, puh. 040-711 8382.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus päättää

- hyväksyä liitteiden mukaisen Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan valmisteluaineiston ja
- asettaa sen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville sekä lähettää lausunnolle.
- oikeuttaa viraston tekemään teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä maakuntakaava-aineistoon ennen nähtäville asettamista.

Päätös

Tiedoksi